

ग्रंथालय संचालनालयाचे वेब पोर्टल/
ई-ग्रंथालय विकसित करण्यासाठी
समिती गठीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक: मराग्रं २०२१/ प्र.क्र.६६/साशि-५
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार , मुंबई ४०००३२,
दि.२१ जून, २०२१

वाचा १) शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्र. मराग्रं २५१७/ प्र.क्र. ९०/२०१६/
साशि-५, दि. ०८ मार्च, २०१७
२) ग्रंथालय संचालक, ग्रंथालय संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्र.४/वेब पोर्टल /
२०२१-२२/९२२-२३ दि. १० मे, २०२१.

प्रस्तावना :-

ग्रंथालय संचालनालय व अधिनस्त कार्यालयाचे आधुनिकीकरण व ई ग्रंथालयामध्ये रुपांतरीत करण्याच्या योजनेस संदर्भाधिन दि. ०८ मार्च, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. सद्यस्थितीत वाचनसाहित्याचे बदललेले स्वरूप आणि या अनुषंगाने वाचकांना उपलब्ध करून द्यावयाची माहिती, सेवा या पद्धतीमध्ये बदल झाला आहे. प्रकाशित प्रलेखांच्या जोडीने इलेक्ट्रॉनिक माध्यमाच्या प्रलेखांची संख्या वाढत आहे. विविध संस्थांची प्रकाशने, शासकीय प्रकाशने, खाजगी प्रकाशने, इलेक्ट्रॉनिक पुस्तके, संशोधन मासिके यांची संख्या वाढत आहे. त्यामुळे परंपरागत ग्रंथालयाच्या जोडीने इलेक्ट्रॉनिक ग्रंथालयांची संख्या वाढत आहे. ई-ग्रंथालयाच्या सहाय्याने सर्वांना जगभरातील अभ्यासक्रमाभिमुख शैक्षणिक पुस्तके, शैक्षणिक अभ्यासक्रमाचे निरनिराळे स्रोत, अत्याधुनिक व नवीनतम तंत्रज्ञानाची माहिती असलेले दस्तऐवज, ई-पुस्तके, ई-जर्नल्स असे सर्व इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपातील अभ्यासाचे साहित्य वाचकांना व गरजूंना ई ग्रंथालयामार्फत उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. यासंदर्भात e-book स्वरूपातील ग्रंथ व तत्सम माहिती संगणक, लॅपटॉप तसेच, मोबाईल ॲपद्वारे सहजपणे गरजू वाचकांना उपलब्ध व्हावे म्हणून ग्रंथालय संचालनालयाचे वेब पोर्टल विकसित करण्यासाठी समिती गठीत करणेबाबत ग्रंथालय संचालकांनी त्यांच्या संदर्भीय दि. १० मे, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये प्रस्ताव सादर केला. या अनुषंगाने ग्रंथालय संचालनालयाचे वेब पोर्टल/ ई-ग्रंथालय विकसित करण्यासाठी समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

ग्रंथालय संचालनालयाचे वेब पोर्टल/ई-ग्रंथालय विकसित करण्यासाठी खालील प्रमाणे समिती गठीत करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

१.	ग्रंथालय संचालक	ग्रंथालय संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	अध्यक्ष
२.	संचालक किंवा त्यांचे प्रतिनिधी	उच्च शिक्षण संचालनालय (महाविद्यालयीन शिक्षण व विद्यापीठ शिक्षण)	सदस्य
३.	संचालक किंवा त्यांचे प्रतिनिधी	तंत्रशिक्षण संचालनालय	सदस्य
४.	संचालक किंवा त्यांचे प्रतिनिधी	कला संचालनालय	सदस्य
५.	ग्रंथपाल	विद्यापिठ ग्रंथालय	सदस्य
६.	तांत्रिक सल्लागार	NIC (ग्रंथालये) संशोधन अधिकारी तसेच (ई ग्रंथालय) समन्वयक, महाराष्ट्र राज्य	सदस्य
७.	हस्तलिखित अधिकारी	ग्रंथालय संचालनालय	सदस्य सचिव

२. वेबपोर्टल कार्यान्वित करुन त्याची रचना व अंमलबजावणी प्रभावीपणे करण्यासाठी सदर समिती खालीलप्रमाणे काम करेल :-

- १) ग्रंथालय संचालनालयाचे वेब पोर्टल कार्यान्वित करण्यासाठी कृती आराखडा तयार करणे व त्यास रीतसर शासन मान्यता घेणे
- २) वेब पोर्टल कृती कार्यक्रमासाठी लागणा-या आवश्यक निधीचे व्यवस्थापन करणे.
- ३) तज्ञ तांत्रिक सल्लागाराची (IT consultant) नियुक्तीकरणे वेब पोर्टल कार्यान्वित करुन घेणे व त्यावर नियंत्रण ठेवणे.
- ४) वाचकांच्या गरजा विचारात घेऊन त्यांना उपयुक्त, पूरक व आवश्यक ई-वाचन साहित्याची निवड करणे.
- ५) ग्रंथालय संचालनालय व अधिनस्त कार्यालयाकडून खरेदी केलेले व उपलब्ध असलेले ई-वाचनसाहित्य वेब पोर्टलवर ठेवण्यासाठी आवश्यक ती कार्यवाही करणे.
- ७) वेब पोर्टलच्या आवश्यकतेनुसार देखभाल/दुरुस्ती व अद्ययावतीकरण करणे.
- ८) वेब पोर्टलच्या अनुषंगाने वेळोवेळी उद्भवणारे इतर अनुषंगिक कामकाज

३. हा शासन निर्णय www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२१०६२११७३८२१८७०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अनिल वि. सावरे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव

३. मा. उप मुख्यमंत्री महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
४. मा. मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
५. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव
६. मा. प्रधान सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे स्वीय सहाय्यक
७. ग्रंथालय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
८. समिती सर्व सदस्य (ग्रंथालय संचालनालयामार्फत)
९. निवड नस्ती (साशि-५)